

แนวคิดด้านการเมืองและสังคมกับลักษณะความเป็น^{นักหนังสือพิมพ์ที่สะท้อนจากงานเขียนของมาลัย ชูพินิจ}

นางสาวชนิดรัตน์ ณ บางช้าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปรัชญาในเกสศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาหนังสือพิมพ์ ภาควิชาสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542

ISBN 974 - 334 - 938 - 3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**POLITICAL AND SOCIAL VIEWPOINTS AND
JOURNALISTICS QUALIFICATIONS AS REFLECTED
IN MALAI CHUPINIJ'S WRITINGS**

Miss Chanitnai Na Bangchang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts In Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974 - 334 - 938 - 3

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวคิดด้านการเมืองและสังคมกับลักษณะความเป็น นักหนังสือพิมพ์ที่สะท้อนจากงานเขียนของมาลัย ชูพินิจ
โดย	นางสาวชนิตรนัยน์ ณ บางช้าง
ภาควิชา	สารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์สุกัญญา สุดบรรทัด

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์จุ่มพร รอดคำตี)

คณิตศาสตร์การสอนวิทยานิพนธ์

..... ดร. วิภาดา ภู่ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นันทริกา คุ้มไฟโรจน์)

.....พี่น้อง..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์สุกัญญา สุดบรรทัด)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิรโสกาน)

ชนิดรนบญ ณ นางช้าง : แนวคิดด้านการเมืองและสังคมกับลักษณะความเป็นนักหนังสือพิมพ์ที่สะท้อนจากงานเขียนของมาลัย ชูพินิจ (POLITICAL AND SOCIAL VIEWPOINTS AND JOURNALISTICS QUALIFICATIONS AS REFLECTED IN MALAI CHUPINIJ'S WRITINGS) อ.ที่ปรึกษา : ศ.สุกัญญา สุวนารักษ์, 300 หน้า . ISBN 974-334-938-3.

งานวิจัยเรื่องแนวคิดด้านการเมืองและสังคมกับลักษณะความเป็นนักหนังสือพิมพ์ที่สะท้อนจากงานเขียนของมาลัย ชูพินิจ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประเภทงานวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ โดยศึกษาแนวคิดด้านการเมืองและสังคมจากการเขียนของมาลัย ชูพินิจ นักหนังสือพิมพ์คนหนึ่งของเมืองไทยที่อยู่ในยุคเผด็จการทหาร รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ทำให้มาลัย ชูพินิจ มีคุณลักษณะนักหนังสือพิมพ์เช่นนั้น

ผลการวิจัยพบว่า มาลัย ชูพินิจ เป็นนักหนังสือพิมพ์ที่มีแนวคิดด้านการเมืองในการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเน้นเสรีภาพของคนในสังคมที่ไม่ขัดต่อเสรีภาพของผู้อื่น ในยุคเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 และยุคแห่งการทหารของพล. ป. พิบูลสงคราม และจอมพลสฤษดิ์ ชาคราช ในการต่อต้านบุคคลดังกล่าวเนื่องมาลัยเน้นเสรีภาพและประชาธิปไตย แต่เมื่อไม่สามารถเป็นประชาธิปไตยได้เต็มที่ มาลัยก็เน้นการทำประโยชน์ให้แก่ป้าแม่องเป็นสำคัญ โดยใช้แนวคิดด้านสังคมที่เน้นให้คนอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข อันได้แก่ ความมีน้ำใจ ความอดทน ความซื่อสัตย์สุจริต ความยืดหยุ่น เป็นดัน อีกทั้งชี้แนะให้คนได้รู้ภาษาสิงแ腊ดล้อมและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนชาติ ซึ่งออกมากในรูปการอนุรักษ์ธรรมชาติ

สำหรับปัจจัยที่มีผลลัพธ์ของความคิดของมาลัย ชูพินิจ ให้เป็นนักหนังสือพิมพ์ที่ยึดมั่นอุดมการณ์และไม่ยอมขายอุดมการณ์ให้ใคร แม้จะถูกบีบคั้นได้ ฯ มาลัยก็จะหาทางออกโดยหลีกเลี่ยงหรือหลีกหนีไปช้าๆ จะไม่ทนอยู่ท่ามกลางการถูกบีบคั้นแนวคิดทางการเมืองและสังคม ดังเห็นได้ชัดจากการลากອกจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับที่เขาไม่สามารถจะลากອกฉบับนโยบายอันไม่ถูกต้อง หรือไปขัดผลประโยชน์ของนายทุน โดยการไปทำไร่ถ้าเหลืองที่หัวหิน การทำสวนมะพร้าวที่พนังตัก ชุมพร

ปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดของมาลัยนั้นได้แก่ มิตรสนหายและสภาพแวดล้อม , สถานการณ์ทางการเมืองและสังคม , อิทธิพลแนวคิดจากหนังสือและข้อเขียนด่างประเทศ , การดำเนินชีวิตและครอบครัว , การศึกษาและประสบการณ์ , อุบัติสัมผัสต่างๆ ซึ่งอุบัติสัมผัสร่วมตัวของเขานั้นเป็นพื้นฐานสำคัญที่เกิดปัจจัยอื่น ๆ ตามมา ไม่ว่าจะความยืดหยุ่น ความรักเพื่อน ความใจเย็น ความซื่อสัตย์สุจริต เหล่านี้ทำให้มาลัย ชูพินิจ เป็นนักหนังสือพิมพ์ที่มีอุดมการณ์และจรรยาบรรณตรงตามที่สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้

ภาควิชา วารสารสารสนเทศ
สาขาวิชา หนังสือพิมพ์
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

๗๖/๑๙๗๙/๒๖ ๘๒๗๙
นร.
๖

CHANITNAI NA BANGCHANG : POLITICAL AND SOCIAL VIEWPOINTS AND JOURNALISTICS QUALIFICATIONS AS REFLECTED IN MALAI CHUPINIJ'S WRITINGS. THESIS ADVISOR : PROF. SUKANYA SUDBANTHAD, 300 pp. ISBN 974-334-938-3.

The research about political, and social viewpoint reflected in Malai Chupinij's writings is considered a qualitative research based on history which its aim is to study political and social viewpoints through his writings. Malai Chupinij is one of the Thai journalists in dictatorial military reign. The research also includes main factors which formed Malai to have those kinds of journalistic qualifications.

It was found that Malai was the journalist who had a clear-cut viewpoints on promoting democratic system and he additionally emphasized human freedom in the society by not objecting to other's. During the political reformation in 1932 and dictatorial military reign ruled by General Por Phiboonsongkram and General Sarisid Thanarach. Malai emphasized freedom and democracy, but it did not work. Instead, Malai devoted himself for the sake of country by using his social viewpoints which stress peace-loving nations; such as generosity, patience, honesty, flexibility and so on. He also guided the people the ways to conserve natural environment and be a part of it which is later on, recognized as natural resources conservation.

Concerning main factors which formed Malai Chupinij to be a clear-cut idealistic Person, he was never once occupied by dirty thoughts of selling his dignity just for money. On the contrary, he chose to temporarily escape or by means of political asylum since he was unable to tolerate amidst of political and social pressure. Evidently, he tendered his resignation to several newspapers because he could not stand serving unproper policy or being against capitalist's benefits. He chose to earn his living by cultivating soybean and coconut plantations in Hua Hin and Chumporn instead.

Those factors which influenced Malai's viewpoints are his fellow friends , environment , political and social situations , some concepts from books and foreign articles , his living , family life , education , experience , and personal habits . The latter factor in particular brings the following important elements such as flexibility , friendliness , calmness , honesty . Malai , therefore , is truly an idealistic and esteemed journalist according to the journalist 's code of ethics required by the Journalist 's Association of Thailand.

ภาควิชา การสารสนเทศ
สาขาวิชา หนังสือพิมพ์
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตร์ มหาบัณฑิต จุดบันดาลใจที่ได้นำชีวิตและผลงานของมาลัย ชูพินิจมาทำวิจัยทางด้านความเป็นนักหนังสือพิมพ์คงเป็นเพราะความโครงรูปชีวิตการทำงานของนักหนังสือพิมพ์คนหนึ่ง ที่ในชีวิตไม่เคยพบกันเลย นอกจาก “หนังสือ” อันเป็นผลงานของเขาก็

กราบขอบพระคุณ “แม่” ผู้ห่วงใยและช่วยเหลือเป็นกำลังใจเสมอมา

กราบขอบพระคุณศาสตราจารย์สุกัญญา สุดบรรทัด อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่ใช้ขันติและเมตตาต่อผู้วิจัยเป็นอย่างมากในการให้แนวคิดและเวลาในการทำวิจัย

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์นันทริกา คุ้มไฟโรมัน ผู้เป็นประธานกรรมการและให้คำชี้แนะนำรวมถึงช่วยค้นหาหลักฐานเอกสาร

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พีระ จิโรสกุณ ที่จุดประกายความคิดในวิชาชีพอันมีเกียรติและศักดิ์ศรีนี้

และผลงานวิจัยนี้จะไม่สำเร็จเป็นรูปเล่มได้เลย ถ้าปราศจากผู้ช่วยเหลือในการจัดทำ ที่ไม่ประสงค์ออกนามอีกหลายท่าน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบดูดวงวิญญาณของมาลัย ชูพินิจ “คุณตา” ผู้ที่จะเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตและการประกอบวิชาชีพของผู้วิจัยในภายภาคหน้า

ชนิตร์นัยน์ ณ บางซื่อ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๕
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญ.....	๙
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	13
1.3 ปัญหาน่าวิจัย.....	13
1.4 ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น.....	13
1.5 นิยามศัพท์.....	14
1.6 ขอบเขตการวิจัย.....	16
1.7 ข้อจำกัดการวิจัย.....	16
1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.1 ทฤษฎีและแนวคิดด้านการเมือง.....	19
2.2 ทฤษฎีและแนวคิดด้านสังคม.....	28
2.3 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์.....	31
2.4 ทฤษฎีและแนวคิดด้านเกี่ยวกับการเขียนประเภทต่าง ๆ และรูปแบบ การเขียน.....	38
2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะนิสัย (Character).....	55
2.6 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทที่ควบคู่กันระหว่างความเป็น นักหนังสือพิมพ์และนักเขียน.....	59
2.7 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์.....	61
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68

3. ระเบียบวิธีวิจัย	70
3.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา	70
3.1.1 หนังสือพิมพ์และนิตยสาร	70
- ประชากรที่ศึกษา	70
- วิธีการเลือกตัวอย่าง	71
- เกณฑ์การบันทึกข้อมูล	72
- หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์	80
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและทดสอบวิธีการวิเคราะห์	81
- การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
- การวิเคราะห์ข้อมูล	83
3.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	83
แหล่งรวบรวมข้อมูล	84
3.2 ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เจาะลึก (Depth Interview)	85
- ประชากรที่ศึกษา	85
- วิธีการเลือกตัวอย่าง	85
- เกณฑ์การบันทึกข้อมูล	86
- การวิเคราะห์ข้อมูล	87
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	88
4.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา	89
- บทบรรณาธิการ	89
- สารคดี	102
- บทความ	114
- นวนิยาย	123
- เรื่องสั้น	127
4.2 ส่วนที่ 2 การหาปัจจัยที่กำหนดแนวคิด	133
- สถานการณ์แวดล้อมและสภาพของมาลัย ชุมชนในขณะนี้	133
- มิตรสหายและสภาพแวดล้อม	136
- สถานการณ์ทางการเมืองและสังคม	147

- อิทธิพลแนวคิดจากหนังสือและข้อเขียนต่างประเทศ.....	156
- การดำเนินชีวิตและความรุนแรง.....	159
- การศึกษาและประสบการณ์.....	164
- อุปนิสัยส่วนตัว.....	170
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	187
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	187
- แนวคิดด้านการเมือง.....	187
- แนวคิดด้านสังคม.....	188
- สไตล์การเขียน.....	188
5.2 อภิปรายผล.....	189
- แนวคิดด้านในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	189
1. แนวคิดด้านการเมือง.....	193
2. แนวคิดด้านสังคม.....	201
3. สไตล์การเขียน.....	205
- ปัจจัยที่กำหนดแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของมาลัย.....	212
- คุณลักษณะนักหนังสือพิมพ์.....	218
5.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	223
- ปัญหา.....	223
- ข้อเสนอแนะ.....	224
รายการอ้างอิง.....	226
ภาคผนวก.....	233
- ประวัติมาลัย ชูพินิจ.....	234
- นามปากกาของมาลัย ชูพินิจ.....	238
- นานิยายของมาลัย ชูพินิจ.....	239
- เรื่องสั้นของมาลัย ชูพินิจ.....	241
- ประมวลจรรยาบรรยกาธของนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย.....	258
- ตารางบันทึกข้อมูล.....	268
- รูปถ่ายของมาลัย ชูพินิจ.....	273

หน้า

- ลายมือของมาลัย ชูพินิจ.....	281
ประวัติผู้วิจัย.....	287

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย